

Att lyckas i ett nytt land – en berättelse om integration på riktigt

Mohamad Hassans föreläsning:

Jag heter Mohammad Hassan och har varit kommunalråd i Uppsala och även företagare i många år. Jag vill ge en liten tillbakablick på varför det blev som det blev för min del. Jag vill poängtera att det här är min erfarenhet – integration eller att resa in i ett land är något väldigt subjektivt och individuellt. Det här är hur jag har gjort för att lyckas.

Föreställ er att ni är 17 år gamla, snart 18, och kommer till ett fantastiskt land. Det första ni möter är det här: det är 90-talskris. Jag kom hit i början av 90-talet. Det var 500 procents ränta. Det var en väldigt deppig presskonferens och ett historiskt möte. Min dåvarande kollega Jonas Segersam från Kristdemokraterna satt med på bild. Här satt man och gjorde upp efter den ekonomiska krisen. Det var unikt – Sverige hade aldrig tidigare haft ett så kraftigt BNP-fall som under 90-talskrisen. Det var mitt ingångsvärde när jag kom hit.

Jag vet inte om det finns någon korrelation, men när jag föddes startade kriget i Libanon. När jag åkte därifrån tog det slut. Och när jag kom hit var det kris i Sverige. Jag fick inte stanna direkt – jag fick besked om att jag fick stanna först i slutet av 1991, efter asylprövningen.

Trettio år senare har jag hunnit med en hel del. Den resa jag har gjort visar att det går att lyckas i ett samhälle. Det beror förstås på många parametrar. Jag tror att det handlar en del om tur – att vara på rätt plats vid rätt tid – men också om andra saker som jag kommer tillbaka till.

Det här är inte för att skryta, utan bara för att visa att det går att förändra sitt liv. Att man kan starta ett nytt liv, även om man kommer till ett nytt land mitt i en kris. Min resa började i Lövestabruk. Hur många här har varit där? Lövestabruk har alltid haft en särskild plats i mitt hjärta. Det var första gången jag fick ett eget rum. Första gången jag upplevde värme och välkomnande. Jag hade växt upp i krig, och kom från en miljonstad – Beirut – till en liten by med 200 invånare, mitt i vintern. Men det var fantastiskt. Jag gör en obligatorisk resa dit varje år.

Jag sitter också numera i Lövestabruks stiftelse, där vi förvaltar herrgården. Där träffade jag bland annat Hans och hans fru. Hans var en bestämd och tydlig person – kanske arg, men väldigt varm. Jag tror att många ungdomar behöver sådana vuxna. Han tog tag i mig direkt. Redan andra dagen sa han: "Se till att du lär dig språket och att du kommer i jobb direkt. Jag kommer att bevaka dig." Jag var jätterädd, men det blev en språngbräda för mig.

Hans bjöd oss på mat, inte bara mig utan alla vi åtta killar som bodde i längan. På midsommar var vi hemma hos dem. Det var varmt och välkomnande. Han gick bort för tre, fyra år sedan, men han har verkligen satt sina spår i mitt liv.

Språket var centralt. Och också utbildning – men inte bara formell utbildning, utan också bildning. Det räcker inte att ha en bra utbildning om du inte har koll på samhället, om du inte läser tidningar, om du inte vet vad som händer lokalt. Den nyfikenheten hade jag med mig från Libanon. Du måste kunna sitta i ett socialt sammanhang och prata om allt. Det lär man sig genom bildning – genom att läsa, lyssna och ta in.

Idrotten var också avgörande för mig. Utan idrotten vet jag inte var jag hade hamnat. Jag växte upp som idrottare – spelade fotboll i näst högsta divisionen i Libanon och har spelat två matcher på motsvarande allsvensk nivå. Jag har tävlat i kickboxning och sprang mitt första maraton i Beirut som 15-åring. Idrotten höll mig borta från destruktiva vägar.

När jag kom till Lövestabruk var det första jag gjorde att söka upp fotbollsplanen. Jag och min kompis Mustafa frågade om vi fick träna med laget. Först var det tvekan – de visste inte om vi platsade. Men vi fick visa vad vi kunde och började träna med dem. Lövestabruk blev nyckeln till min integration. Där fick jag tips om hur samhället fungerade.

Sen fick jag till slut beskedet att jag fick stanna i Sverige – efter två utvisningsbeslut. Jag gömde mig, och till sist fick jag beskedet att jag kunde stanna. Jag flyttade först till Östhammar, sen till Uppsala. I Uppsala började jag spela med Knivsta IK i division fyra. Genom idrotten lärde jag känna många etniska svenskar – det är en nyckel till integration.

Sen kom jobbet. Kristina från Migrationsverket ringde: "Du behöver inte gömma dig längre." Jag fick komma till kontoret i Österbybruk. Samma dag fick jag träffa en yrkesvägledare. Hon frågade: "Vad vill du göra med ditt liv?" Jag svarade: "Jag vill bli pilot. Jag vill bli läkare." Då sa hon: "På måndag börjar en kockutbildning på AMU-center i Uppsala. Vill du ta den?" Jag sa ja. Jag visste inte ens vad en "kanelbulle" var, men jag körde på.

Det var det bästa jag gjort. Jag gick två år, gjorde praktik och blev så småningom kock. Och jag fick min praktikplats på ett skolkök där Ove Johansson – en riktig stjärnkock – var aktiv. Han tog sig an mig och lärde mig allt från grunden: svartsoppa, pölsa, husmanskost. Tack vare det kunde jag jobba på Choice-hotellen som kökschef.

Jag vill också säga något om föreningslivet. Det är inte bara idrotten som är viktig. Gå med i föreningslivet – men inte bara inom den egna gruppen. Jag är med i den kurdiska föreningen i Uppsala, men det räcker inte. Vi måste också umgås över kulturgränserna.

Och slutligen: prestation och representation. Vi som har utländsk bakgrund måste prestera mer. Det är en osynlig regel.

Våra misstag får dubbla konsekvenser. Det är något jag försöker förmedla till unga. Det handlar om envishet och uthållighet. Det är inte bara ett maraton. Det är ett ultralopp.

Frågor:

– *Du blev ju politiker sen. Det har du inte pratat om än. Vad var det som fick dig att börja?*

Jag får den frågan ibland. På 90-talet kände jag att det gick bra för mig. Jag fick jobb, blev chef – jag ville kanalisera min energi. Jag tittade faktiskt på flera partier: KD, Socialdemokraterna, Moderaterna. Men det blev Folkpartiet – idag Liberalerna. Jag tyckte de passade mig bäst. Jag tycker att flera partier gör bra saker. Mitt råd till er är: engagera er i det parti ni tycker bäst om. Demokratin måste upprätthållas av oss alla.

Mina hjärtefrågor har aldrig varit integrationspolitik i sig – utan arbetsmarknadsfrågor. Det är där jag har verkat som politiker.

Text: Mia Ulin, mia@uppsala2030.com